

kat, vagonokat és más hasonló célú tárgyakat tudnak előállítani, a mozgósítás első felőrájában már megkapják az utasítást arra, hogy milyen mennyiségben és minőségben állítsák elő cikkeiket. Gyárak, amelyek átszerelhetők gépfegyverek, ágyúk, lövedékek és más hasonló cikkek gyártására, amik egyébként külön kiképzett munkásokat és különleges gépeket igényelnek, ugyancsak az első órákban megkapják az arzenálok modelljeit, teljesen ki dolgozva.

Már a béke éveiben 15 ezer gyárat bíztak meg négyezer különböző oldalról háborus anyagok előállításával. Ezeket a megbízásokat az egész országban kapják a gyárak főleg azért, nehogy az ipart egyoldalúan terheljék. Tekintettel voltak arra is, hogy irigység ne támadjon az egyes gyárak és üzemek között, úgyhogy még a béke éveiben csinálták meg a szállításokra vonatkozó szerződéseket és megállapodásokat. Egy sürgöny, vagy egy telefonbeszélgetés és a munka máris megindulhat.

A reguláris csapatok és a nemzeti gárda azzal a municióval indul, amely még visszamaradt a világháborúból. Mielőtt ezt a készletet elhasználnák, a mozgósított ipar képes a puskák millióit, a gépfegyverek ezreit, pusztító mérgező gázokat és gyorsan járó tankokat gyártani. Több mint háromezer katonai repülőgép áll a hadvezetőségnek a háború elején rendelkezésére. Olyan repülőpark ez, amihez hasonló csak a francia hadsereg tud felmutatni. Természetesen bevonják a háború esetén a légi flottába a postai repülőgépeket is. A repülőgép ipar tizenhét hónap alatt pedig 42.500 repülőgépet tud előállítani. Milyet megjön a hír a közeli háborúról, a hadügyminisztérium szakemberei azonnal kiszedik az irattárból a már előkészített törvényjavaslatokat, elsietnek a kongresszusra, hogy a törvényhozás órák alatt a javaslatokat törvényerőre emelje.

Az önközi diktatorikus felhatalmazásokat kap. Megállapíthatja az árakat, vagonokat kobozhat el, felfüggeszthet minden olyan törvényt, amely gátolhatja a katonai műveleteket. Ugyancsak az önkök nevezheti ki a hadügyminisztérium által előterjesztett listából azokat a tapasztalt és bevált férfiakat az állam különböző területeire vezető pozíciókra, természetesen diktatorikus hatalommal, akiket a posztokra jónak lát.

Ha az ellenség tengeralattjáró naszádokkal blokádot áll a tengereket, akkor az Egyesült Államok még mindig abban a helyzetben vannak, hogy a harcot folytassák. Néhány hét alatt két hadsereget tudnak kiképezni és háborus zónába küldeni. Hat hónap alatt két millió, egy év alatt négy millió katonája állhat a fronton. A hadvezetőség és politikai körök gondolja, hogy a háború úgy fejlődjen be, hogy utána ne maradjon az adósságok és a depresszió atmoszférája.

Mit olvassunk?

- Bromfield: Huszonnégy óra** Kötve Lei 60
M. Prévost: Akit az asszonyok szeretnek, kötve L 60
Mazo de la Roche: Jalna lakói, kötve L 60
E. Renée: Hajnali hegedűszó, kötve L 60
Ursula Parrott: Extlesek, kötve L 60
Ursula Parrott: Szabad a csók, köt. L 60
Móricz Zsigmond: Forr a bor, kötve L 60
Móricz Zsigmond: Rokonok, kötve L 60
Vicki Baum: Helén doktoriskasszony kötve L 60
Vicki Baum: Baleset, kötve L 60
Werfel: Nápolyi testvérek, kötve L 60
Földi M.: Isten országa felé, kötve L 60
Sziinyai Z.: Nines feltámadás, kötve L 60
Mauris: Asszonyok útja, kötve L 60
Arnaud: Halálra ítélem, kötve L 60
Undset: Pogány szerelem, kötve L 60
Szomorú Dezső: Gyuri, kötve L 60
Bródy Lili: A Mancsi, kötve L 60
Bródy Lili: Felesége tartja el, kötve L 60
Martin Maurice: Szerelem, örök titok, kötve L 60
Jacques Deval: A préda, kötve L 60
Földi M.: A meztelen ember, kötve L 60
Zilahy Lajos: A lélek kialszik, köt. L 60
Childers: A rejtélyes könny, füzeve L 28
Biggers: A sárga detektív, füzeve L 28
Molnár Ferenc: A zenélő angyal, köt. L 90
Molnár Ferenc: Csoda a hegyek közt, füzeve L 60
Zilahy Lajos: Halálos tavasz, kötve L 57
Zilahy Lajos: A szökevény, kötve L 78
Zilahy Lajos: Két fogoly, kötve L 90
Kaphatók az Új Kelet könyvostályában az összeg és portóköltség beküldése mellett (postabélyegben is) vagy utánvétellel.

Fehér apáca

pénteki kezdettel a

a filmvilág legújabb szenzációs slágere, főszerpekben:

Helene Hayes és Clark Gable

Select Mozgóban

Az erdélyi zsidó diáknymor

az E. Zs. D. jelentésének és kimutatásának tükrében

Cluj Kolozsvár, január 10. (Az Új Kelet tud.) Egy kis füzet hagyta el a napokban a sajtót kézirat gyanánt, mindössze néhány példányban, azoknak részére, akik közelebbről foglalkoznak a benne felvázolt problémával, holott a kérdés az erdélyi zsidó társadalom egyik centrális feladatát képezi és azoknak, akik irányító szerepet játszanak az erdélyi zsidó közéletben, minden erejükkel azon kell lenniük, hogy e kérdést az egész erdélyi zsidóság egyetemes problémájává és feladatává tegyék. A zsidó egyetemi ifjúságról van szó. A szóbanforgó füzet az Erdélyi Zsidó Diákszegélyező központi vezetőségének 4. számú bulletinjé, mely a Diákszegélyezőnek az 1933-34-es tanév első trimeszteréről szóló jelentését tartalmazza.

A bulletint dr. Kertész Jenő, a Bné Brjth munkaközössége elnökének és a Diákszegélyező alapítójának sorai vezetik be.

— Az erdélyi zsidó társadalom — írja többek között Kertész Jenő — egészséges életvezetést ismerne fel tennivalóját ezekben a súlyos időkben, az ifjúság felé fordította tekintetét mert tudja hogy minden nemzetéig él, amíg ifjúságát fel tudja nevelni. Tudja, hogy a zsidó nép is csak egy képzett rétegen keresztül tudja kiharcolni és megvédeni jogait, nem lehet tehát oly nagy áldozat, amelyre ne vállalkozzék egy rátermett ifjú generáció felneveléséért. A mi korunkban minden nap újat hoz és a megújulás ez állandó folyamatának az ifjúság a médiuma. Az időtől fordítja el tekintetét, aki elfordul az ifjúságtól, az időtől, melyben maga is benne él és amelynek törvényei felette is uralkodnak. „Die Jugend ist die ewige Glückchance der Menschheit” — mondja Martin Buber, a zsidóság nagy tanító-mestere. Így kell néznünk az ifjúságra nekünk is, szeretnünk kell az ifjúságot és hinnünk kell benne!

Egy grafikon következik ezután, melyből kitűnik, hogy a diákszegélyezésre szoruló diákok száma az elmúlt két évben ötven százalékkal növekedett és hogy a legnagyobb kedvezményre jogosult diákok száma a menzán 45-ről 68 százalékra emelkedett.

A diákszegélyezési munka irányelveit dr. Hamburg József, az E. Zs. D. országos elnöke fejt ki külön cikkben. Röviden vázolja a diákszegélyezés szociológiai hátterét, majd három pontban definiálja a diákszegélyezési munka három alapvető elvét: 1. Az E. Zs. D. az öt létrehozó jelentőség, a zsidó diáknymor enyhítését célozza. 2. Munkájában mindent elkerül, ami közvetve fokozhatja az elhelyezkedni nem tudó szellemi proletariátus számát. 3. Mindent megtesz szűk kereteiben is egy egészségesebb zsidó ártétegződés érdekében. A diákszegélyezés gyakorlati munkája három területre csoportosul: 1. Kedvezmények nyújtása a kolozsvári diákmenzákban. 2. Tandij, vizsgadíj segélyezése. Ezután behatóan ismerteti a segélyezés irányelveit. Hangsúlyozza, hogy az anyagi segélyezés nem meríti ki az E. Zs. D. egész feladatkörét. A zsidóság mai súlyos helyzetének megfelelően a diákságot olyan nevelési és kulturális

munkába kell bekapcsolni, melyek őt a súlyosan küzdő zsidó közösséggel szorosabb kapcsolatba hozzák. Ebben az irányban sikerült egy olyan pozitív zsidó munkaterületet találni, melyet a diákság egyhangúan magáévá tett és amelynek főbb pontjai a következők: 1. Héber, angol, francia nyelvkurzusok. 2. Szeminárium-szerű felkészülés Erdély zsidóságának szociográfiai felvételéhez. 3. Előadások a diákság szociális és gazdasági problémáiról. 4. Előadások az erdélyi romániai és világszidóság történelméről és gazdasági helyzetéről. 5. Palesztina gazdasági földrajzi tényeinek ismertetése.

A gazdasági jelentés visszatükrözi az erdélyi zsidóság pauperizálódását. Azon diákok, kik még a mult tanévben képesek voltak szüleik vagy hozzátartozóik támogatása mellett folytatni tanulmányukat, az idén már leéptés, eső, stb. következtében az E. Zs. D. segélyezésére szo-

Szó sem lehet egyelőre a gazdasági válság végéről — állapítja meg a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal

Milyen előrehaladások történtek szociálpolitikai téren az elmúlt esztendőben

Genf, január 10. A nemzetközi munkaügyi hivatal most tette közzé jelentését a hivatal 1933 évi működéséről. Bevezetésben elmondja a jelentés, hogy a nemzetközi munkaügyi hivatal 1933-ban is a gazdasági válság jegyében folytatta tevékenységét. Bár egyes országokban a munkanélküliség statisztikai közlemények a kétségtelen javulás jeleit mutatják, szó sem lehet egyelőre arról, hogy a gazdasági depresszió végéről beszéljünk. A fennálló munkanélküliség pedig ebben az esztendőben is elkerülhetetlen szociális következményeket vont maga után.

A munkaügyi hivatal ennél fogva továbbra is a válság elleni közvetlen, vagy közvetett akcióra központosította tevékenységét. A munkaidő leszállítása nagy nemzeti és nemzetközi közmunkák megkezdése, a munkanélküliség segélyezése ebben az esztendőben is vezető elvei voltak a munkaügyi hivatalnak. A hivatal meglepő felhívást intézett az összes kormányokhoz, hogy közmunkák kiírásával lehetőleg a munkanélküliségnek minél nagyobb számát juttassák foglalkozáshoz. Ami a munkaidő leszállítását illeti, a hivatal kérdőívet állított össze a heti 40 óras munkaidő beállítására és a hetibérek fenntartására vonatkozólag és ezt a kérdőívet az összes kormányoknak megküldötte.

Az Egyesült Államokban már javában folyik a Roosevelt-terv alkalmazása. A negyvenórás munkaidő és nagy közmunkák végrehajtása sarkalatos pontjait képezik ennek a tervnek. A munkaügyi hivatal 18-ik, 1934 május 11-én összeülő ülés szakának már egy rendkívül érdekes ki-

sejtés. Október elején 70 kedvezményezett diák érkezett a kolozsvári menzán. Ez a szám október közepén 90-re, majd 110-re emelkedett. December elején azonban már 150 diáknak kellett, hogy kedvezményt nyújtson az E. Zs. D. a menzán. Ez a szám a tavalyi viszonyokhoz képest 30 százalékos emelkedést jelent. Ilyen körülmények között a tanév első két hónapjában 98.875 lejes deficitet zárt a menza költségvetése. Tandij, beiratási és vizsgadíj-segélyek címén 11.500 lejt fizetett ki az E. Zs. D. a külföldön tanuló diákok vizsont 4000 lejt kaptak két hónap alatt. Ezzel szemben a különböző helységek és helyi csoportok előirányzott hozzájárulásából, ami 669 ezer lejt tenne ki, mindössze 168.508 lejt folyt be. A szükségletek egyre nőnek, a diáknymor egyre súlyosabb méreteket ölt és januárban 60 ezer lejes deficitre kell számítania az E. Zs. D. központjának. Ilyen körülmények között a Diákszegélyező helyzete rendkívül kritikus és ha az erdélyi zsidóság nem eszmél rá ennek a kérdésnek súlyos voltára és egyetemes jellegére ha a zsidó társadalom nem mozdul meg fokozottabb áldozatkészséggel, úgy az egész diákszegélyezés és a menza fenntartása lehetetlenné válik. A Diákszegélyező az egyre növekvő diáknymor ellenére kénytelen volt 50 lejjel redukálni a kedvezményeket, hogy elhárítsa a menza időelőtti bezárását. További fennmaradása azonban csak akkor képzelhető el, ha az E. Zs. D. helyi csoportjai és a zsidó testületek ráeszmélve a diákság létkérdésének súlyos voltára, maradék nélkül megteszik kötelességeiket a Diákszegélyezővel szemben. A mi nélkülöz, szorgalmasan tanuló és naponta megvert diákjaink megérdemlik ezt a segítséget!

Hamburgtól a kiszeles Hitler, Amiről a

Egy budapesti A Deutsches

Amiről a

Bucaresti-Buka Kelet tud.) Az dr. Grigore Grac kesztője, feltűnés zik a német nem mán törekvéseiv Hamburgtól Con való publicista zóket írja:

„A magyar p Zsilinszky képvis getéről, amely ritikus, a románie listák vezére köz megkérdezte, hog romániai német jogaít arra az es ban is győzne a me. Fabritius a — A jövőben lom lesz, amely kete tengerig te

Mire ke

Pillanatnyilag mivel szerényebb vetégeséket ny rura, melyre fell számot vet azzal, lágáborut csak egyedül állott, a tiának nem örve ban. Most Néme találni a módot szágokban, sőt a ban is szimpatia S amiképpen szo az, amit a szov da terén csinál, a a szovjetet a kü

Szovje

A szovjetkorn zadék Internaci nálé látszólag n amiképpen a sz nálja fel, hogy nak az összes or a döntő pillan nek, vagy legal rezzenek Szovje mely éppannyi volt cári birodá ugyanígy jár e sik eszmére vol antiszemitizmus hogy annyira u zeti és annyira met, csakugyan enyésző kisebb német kormány egészen más u

Hitlerék eszr ban, mint a B országban, Ro gon antiszemita nak. A német jébe ödött, bo a magak szám szövetséget kös tokkal és egy jának belőlük, mindezekben a velnek maguku gálataba állit szág megindít ternacionáléba ország azt, hog marad egyedül ban szerzett b meli a hitleris szint ezek az ellenfeleinek f ról pedig ezé anyagbeszéré ra. Analog pé háboruban is, hatalmak szö közvélemény ségesei ellen l

FILATELIA PENTRU TOTI

Romania egyetlen filateliai folyóirata. Megjelenik havonta egyszer román és német nyelven. Kérjen mintapéldányt a szerkesztőségtől: Bucuresti I. Str. Aca. demiej No. 2.

Hamburgtól—Konstancáig akarja kiszélesíteni a pángermán birodalmat Hitler, az antiszemita internacionálé segítségével

Egy budapesti képviselő leleplezése Cuza és Fabritius beszélgetéséről.
A Deutsches Auslands Institut hatalmas kampánya a külföldi németek
beszervezéséért

Amiről a román nacionalisták nem akarnak tudni

Bucaresti-Bukarest, január 10. (Az Uj Kelet tud.) Az Adeverul mai számában dr. Grigore Graur, a lap politikai szerkesztője, feltűnést keltő cikkben foglalkozik a német nemzeti szocialisták pángermán törekvéseivel. „Nagyméretűség, Hamburgtól Konstancáig” címmel a kiadváló publicista többek között a következőket írja:
„A magyar parlament egyik ülésén Zsilinszky képviselő beszámolt egy beszélgetésről, amely Cuza professor és Fabritius, a romániai német nemzeti szocialisták vezére között folyt volna le. Cuza megkérdezte, hogyan képzei Fabritius a romániai német kisebbség helyzetét és jogait arra az esetre, ha ebben az országban is győzne a nemzeti szocialista eszma. Fabritius a következő választ adta:
— A jövőben Németország nagyhatalom lesz, amely az Északi tengerrel a Fekete tengerig terjed és ahol a románok

lesznek a kisebbségi nép, nem pedig a németek.

Nem tudjuk, honnan vette a magyar képviselő ezt az információt és mennyiben felel meg az a valóságnak. Egy azonban bizonyos: a fenti felfogásnak igen sok híve van Németországban. Másnéven nem is lehetne megmagyarázni a lelkesedést, amellyel Hitler uralomra jövétele óta a náci Németország megújuló sáról beszélnek. Ténylegesen ugyanis sem mi nem ujhodott meg és Németország eddig semmit sem nyert. Senki nem fogja elhinni, hogy néhány ezer zsidónak az állásából való eltávolítása és általában néhány százezer zsidónak az üldözése — a Hitler kormány kizárólagos ténykedése — csakugyan megújulást jelentene.

Az történet viszont, hogy megitték az előkészületeket a jövő nagy német birodalmának megteremtésére.

Mire kell Németországnak az antiszemitizmus internacionáléja ?

Pillanatnyilag a hitlerista ideál valamivel szerényebb, beéri azzal, hogy szövetségeseket nyer magának a nagy háborúra, melyre felkészül. A német kormány számot vet azzal, hogy Németország a világháborút csak azért vesztette el, mert egyedül állott, mert semmilyen szimpatizánus nem örvendett a semleges államokban. Most Németország igyekszik megtalálni a módot arra, hogy ezekben az országokban, sőt a volt ellenséges államokban is szimpatizánusokat szerezzen magának. S amiképpen szorgalmasan lemasolták mindazt, amit a szovjet és a belföldi propaganda terén csinált, éppenugy utánozzák most a szovjetet a külpolitika terén is.

Szovjetmintára dolgozik Hitler

A szovjetkormány megalapította a harmadik Internacionálét. Ez az internacionálé látszólag megőrzi függetlenségét, a valóságban a szovjetkormány arra használja fel, hogy sejteteket teremtsen magának az összes országokban, amelyek majd a döntő pillanatban segítségére legyennek, vagy legalább is szimpatizánusokat szerezzenek Szovjetországnak számára, a mely éppannyira imperialista, mint a volt cári birodalom. Hitler Németországa ugyanígy jár el. Neki azonban egy másik eszmére volt szüksége. Előszedte az antiszemitizmust. Senki nem hiszi el, hogy annyira művelt, annyira fegyelmzett és annyira számos nép, mint a német, csakugyan félne egy másfajta, elenyésző kisebbség konkurencijától. A német kormány vad antiszemitizmusának egészen más magyarázata van.

Hitlerék észrevették, hogy több országban, mint a Balti államokban, Lengyelországban, Romániában, Magyarországon antiszemita áramlatok és pártok vannak. A német nemzeti szocialistáknak fejébe ötlött, hogy ezeket az áramlatokat a maguk számára használják ki, hogy szövetségeset kössenek az antiszemita pártokkal és egy új internacionálét formáljanak belőlük, amelynek segítségével mindezekben az államokban híveket nevelnek maguknak, akik a német ügy szolgálatába állíthatók, ha majd Németország megindítja a háborút. Ebben az internacionáléban bizakodva, reméli Németország azt, hogy a jövő háborújában nem marad egyedül. Az ezekben az országokban szerzett barátságok segítségével reméli a hitlerista Németország, hogy részint ezek az államok nem fognak az ő ellenfeleinek frontján harcolni, másrészt pedig ezek az országok megfelelő anyagbeszerzési forrásává lesznek számára. Analog példák előfordultak a világháborúban is. Románia akkor a központi hatalmak szövetségese volt és mégis a közvélemény nyomása alatt volt szövetségesei ellen lépett a háborúba.

Az Északi tengerrel a Fekete tengerig

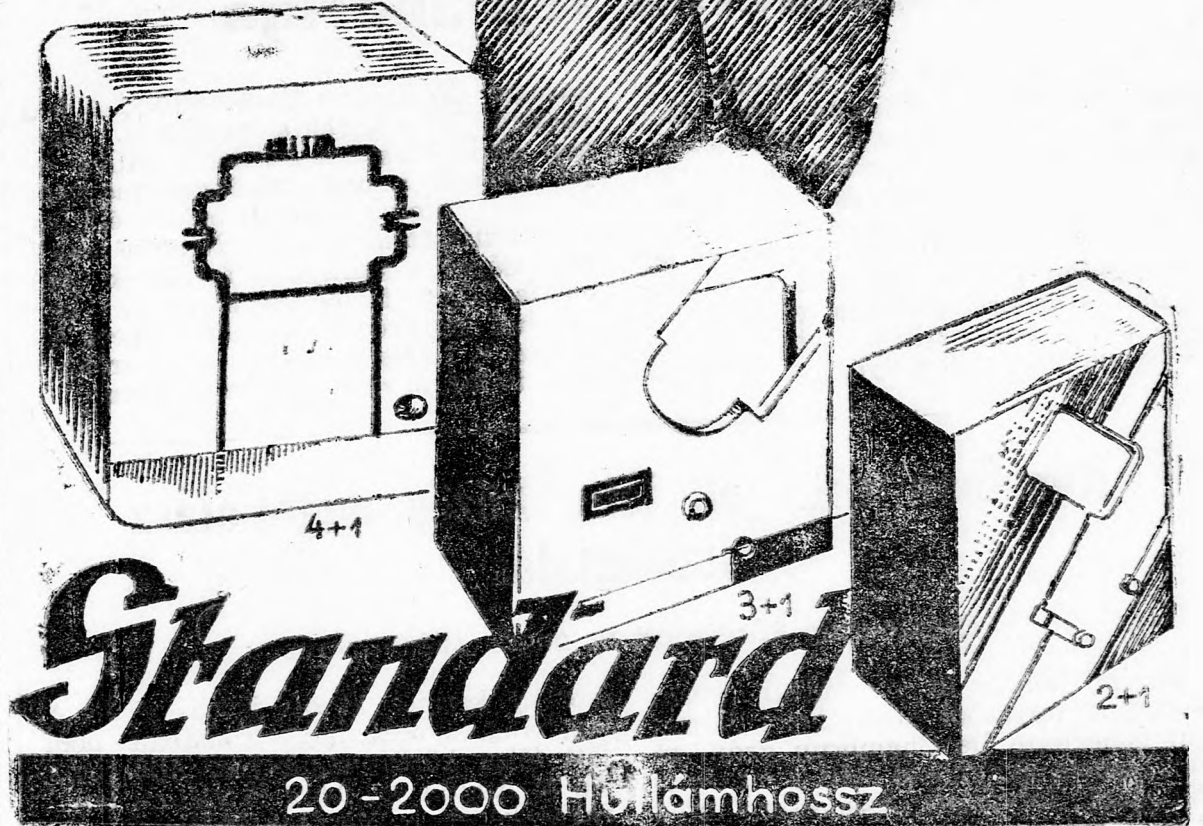
S ha majd ez a háború, ahogyan ezt a hitleristák remélik, Németország győzelmével fog végződni, akkor következnek majd a nagy ideál: Németország megvalósítása az Északi tengerrel a Fekete tengerig. Senkise higgye, hogy ezzel kapcsolatosan a németek pillanatnyilag tétlenek. Németországban lázas odaadással dolgoznak a jövő nagy ideáljának megvalósításán. Csakis ezzel magyarázható az intenzív propaganda, amelyet a nemzeti szocialisták az ezen expanzió útjába eső államok német lakossága körében kifejtenek. A Hamburgtól Konstancáig terjedő német birodalmat nem lehetne megvalósítani, ha ezen a területen nem volna kiterjedt németek által lakott vidékek. A jövő német birodalom előőrseit képeznek a Csehszlovákiában, Magyarországon és Romániában lakó jelenlegi német kisebbségi csoportok.

A regáti németeket is szervezi a nemzeti szocializmus

Ezért van szükség arra, hogy Romániában például az egész német lakosság vasfegyelm alá vetett egységekké szerveződjék meg. A német faj egyetlen hozzátartozója sem maradjon ki ebből a szervezőből. Jellemző példa: a regáti románok néhány nappal ezelőtt gyűlésre jöttek össze Bukarestben és elhatározták, hogy külön csoportba szervezkednek meg. Eddig az erdélyi százasok, a bánáti svábok, a bukovinai és beszarábiai németek kompakt és jól megszervezett csoportokat alkottak. A Regátban azonban mintegy 200 ezer német él, legtöbbször izoláltan, akik idővel asszimiláció útján beolvadtak a románokba. A német nemzeti szocializmus most ezeket sem akarja többé elveszíteni. Katalógusokba szedik őket, külön csoportba tömörülnek és már most lezövegték, hogy a legközelebbi választások alkalmával követelnek a maguk számára egy képviselőt, akár önálló listával mennének a küzdelembe, akár egy más párttal kartellben harcolnának.

A német szervezési rendszernek egyetlen hátránya az, hogy az ilyen akciókat nem lehet titokban tartani. Stuttgartban Deutsches Auslands Institut (DAI) néven intézetet alapítottak, amelynek célja a külföldi németek megszervezése. Ezen intézet vezetője dr. Csáki professzor, aki erdélyi százasok vezetője, kijelentette hivatalának átvétele alkalmával, hogy célja a német birodalom határain kívül élő németeket az anyaországgal összekapcsolni és hazaszerveztetnie megerősíteni. A Berliner Tageblatt december 25. számában hosszú cikk számol be erről az intézetről. Leírja az intézet könyvtárát, ahol több mint százezer „kivágást” őriznek a különböző lapokból. Ugyanott vannak karterekozva az intézetnek a különböző országokban dolgozó bizalmiférfiai.

A modern
rádiótechnikára
3
MESTERMŰVE

Ezerhátszáz nevet őriznek ebben a karterekben. Külön helyen őrzik a külföldi németekkel folytatott levelváltást. Az intézet 40 ezer 525 külföldi német egyesület nevét és szervezetét tartja nyilván. A Berliner Tageblatt cikkében többek között a következőket írja:

„A Deutsches Auslands Institut közvetlen kapcsolatban áll a német nemzeti szocialista párt külpolitikai osztályával. A karterekben mindenütt szembeötlőnek a barna jalek, amelyek a nemzeti szocialista párt több mint 240 helyi és országos szervezetét jelölik meg. Nagy szorgalommal segítik elő és támogatják a legkülönbözőbb utakon az egységes német frontok megteremtését az egész világon. Az intézet 1700 előadást dolgozott ki, amelyeket ingyen bocsátanak a külföldi szervezetek rendelkezésére.”

Csáki professzor a következő szavakkal jellemezte az intézetet:

„A német ismeretlen katona egy külföldön álló emlékműve, amely éretünk harcol.”

Az erdélyi százasok reménye...

A Berliner Tageblatt megállapítja továbbá fentebb idézett cikkében: „a külföldi német nagy figyelemmel és hovágyással tekintenek a birodalom felé. In-

nen várnak utbaigazítást, támogatást, segítséget. Ez hangzik fel az összes levelekből, az összes lelkes demonstrációkból, ezt bizonyítják az új birodalom zászlói, amelyek az összes kontinenseken lobognak, ezt bizonyítja a saarvidéki, a danzi, romániai és a memeli németek egységes összefogása.”

Most pedig idézzünk néhány mondatot a százasok nagyszabású lapjának karácsonyi számából:

„Mi, német kisebbségek nyugodtan megvárhatjuk az időt, amidőn Németország győzni fog. Ha addig szenvedések és szakadárnak reánk, el fogjuk tudni viselni őket. De el fog jönni egy nap, midőn a világ bármely némete nyugodtan fogja felemelni fejét abban a tudatban, hogy senki az élethez való jogát el nem vitathatja tőle.”

A nagyszabású német lap, amelyet a Berliner Tageblatt idéz, Romániában jelenik meg. Eppen ezért még kötelességének érzi azt, hogy félket tegyen szájára. De akárki is megértheti, hogy mi rejtezik a lap szavai mögött. S az ember csak elgondolja, hogy Romániában vannak nacionalisták, akik közömbösen vagy éppen szimpátiával kísérik ezt a hatalmas szervezetet, amely antiszemitizmus örve alatt valami egészen másat készít elő.

Új típusok a zsarolások frontján: az ál-munkaügyi inspektorok

Munkaügyi inspektoroknak adják ki magukat és zsarolják a vállalatokat a szellemes szélhámosok

Cluj-Kolozsvár, január 10. (Az Uj Kelet tud.) Érdekes új válfaját fedezték fel a zsarolásnak Kolozsváron. Leleményes emberek, akik az alinspek torok különböző formáit már végig csinálták, legújabbban, mint munkaügyi inspektorok jelennek meg a nagyobb kereskedő és iparos cégeknek és „felül vizsgálják” a vállalatokat, hogy eleget tesznek-e a munkásvédelmi törvények nem vagy sem. Olyan helyeken, ahol visszaéléseket állapítottak meg, jegyzőkönyveket vettek fel és aztán alkudni kezdtek a vállalat vezetőjével. Igen minimális összeg fejében hajlandók voltak a jegyzőkönyveket megsemmisíteni a vállalatok felé.

Érdekes eset történt Besztercén, ahol egy jólöltözött urat látogatta végig a nagyobb vállalatokat. A bukaresti ur úgy mutatkozott be, mint a munka

ügyi minisztérium küldöttje. A vezér inspektor nagyszabású vizsgálatokat végzett és jelentős összegeket inkasszált. Az egyik cég tulajdonosának gyanus volt a feltűnő urhatnamsággal fellépő inspektor és igazolványait kérte. Mialatt a vezérinspektor ur nem győzött felháborodásának eléggé kifejezést adni a gyanúsítás felett, a vállalat egyik tisztviselője a rendőrséget értesítette. Rövidesen be is igazolódott, hogy szélhámossg történt és az alinspek torot letartóztatták.

A kolozsvári munkaügyi inspektorátus éppen ezért kéri a vállalatok vezetőit, hogy minden hasonló inspekciónak esetében azonnal kérjék az inspektor igazoló leveleit. Amennyiben az inspektor nem tudja kellő módon igazolni magát, jelentsék az esetet a rendőrségnek.

Megjelentek Bécs uccáin a független Ausztria védelmére szervezett rohamcsapatok

Dollfuss elfogadta a rohamcsapatok fővezérségét

Bécs, január 10. A független Ausztria védelmére hetek óta rohamosztagok vannak szervezés alatt. Fő irányítójuk: Schuschnigg dr. miniszter, aki felajánlotta a fővezérséget Dollfuss dr.

szövetségi kancellárnak. Dollfuss elfogadta a fővezérséget. A rohamosztagok ma már elrejtették Bécs és más városok uccáit. Egyenruhájuk szürkéskék és rohamsisak.

Wisconsin amerikai államban katasztrofális méreteket kezd ölteni a farmerek tejháboruja

Newyork, január 10. Wisconsin állam területén és Chicagó környékén tovább tart a farmerek tejháboruja. Chicagó napok óta tejjelátás nélkül áll. A kórházak és a csecsemők szükségleteit is csak konzerv-tejjel tudják biztosítani. A farmerek több ezer főnyi bojkottorsége feltartóztatja a vasútvonalakon és az országutakon gördülő tejszállító vonatokat és szállító teherkocsikat. Wisconsinban többhelyütt a nagy-gaz-

daságok környékén tüzharc folyt a bojkottörök és a karhatalom között. Egy nap alatt csaknem huszezer ballon tejt sikerült a bojkottöröknek megsemmisíteni, illetve az élelmezés céljaira használhatatlanná tenni. Néhány nagy gazdaságot a sztrájkoló farmerek csoportja felgyújtottak. A kormány karhatalmi megerősítéseket kért, mert különben a rendelkezésére álló erővel nem tudná a rendet helyreállítani.

Rómában nem jött létre közös angol-olasz állásfoglalás

Olaszország közeledett az angol állásponthez

Párizs, január 10. A Matin római beavatott forrásból közli, hogy Mussolini ismertette De Chambern gróf római francia nagykövét előtt a sir John Simonnal folytatott eszmecsere eredményét. Az olasz kormányelnök hangsúlyozta, hogy a leszerelés terén a legközelebbi időben belülről megegyezést kell létrehozni, ha ez a megegyezés mégoly

széreny keretek között jön is létre. A lap hangsúlyozza, hogy Rómában nem jött létre közös angol-olasz állásfoglalás és Anglia továbbra is változatlanul ragaszkodik a MacDonaldféle leszerelési tervhez, de emellett kétségtelen, hogy az olasz kormány közeledett az angol állásponthez.

KÖZGAZDASÁG

Megszüntetik a szesz nagybani árusításának prémiumos rendszerét

Bucuresti-Bukarest, január 10. (Az Uj Kelet tud.) A szeszmonopol törvény át- szervezéséhez hozzáfogott a kormány. Egyelőre néhány fontos reformmal igyekeznek a szeszmonopol törvény eddigi intencióit megváltoztatni, később azonban bizonyára sor fog kerülni az egész törvény gyökeres megreformálására.

A pénzügyminisztérium szeszjövédéki osztálya fontos reformot vezet be a szesz eladás terén. Eddig az elárulás jogát a minisztérium pályázat útján adta ki és megvénként több eladási engedélyt is ki bocsátott. Ezzel a forgalom növelését akarta elérni. Ugyanezt a célt szolgálta az a jutalékgendmény is, amit az elárulásoknak adott olyan formában, hogy minél több szeszt adott el az eláruló, annál magasabb jutalékot kapott a monopóliumtól.

Ezzel a módszerrel azonban éppen az ellenkezőjét érte el a szeszjövédék. A pré-

miért folyó hajszában a nagybani elárulások annyira aláérték az árakat, hogy végül kénytelenek voltak kártelt kötni egymással. Az így létrejött kártelt viszont olyan magas tartotta az árakat, hogy a szeszfogyasztás ismét csak csökkent. Különösen olyan megyékben fordult ez elő, ahol három angroszisztának is adott koncessziót az állam.

A pénzügyminisztérium szeszjövédéki osztálya ezeket az állapotokat úgy akarja megszüntetni, hogy megvénként ezentul csak egy elárulási engedélyt ad ki. Megszünteti a prémiumos rendszert és a pályázatot a forgalomba hozandó mennyiségre írja ki. Az eladónak garanciát kell egy bizonyos mennyiséget és a szesz nagybani elárulásának egyedüli jogát minden megyében az a viszont eladó kapja, aki a legmagasabb mennyiséget garantálja.

A tárgyalásokat folytatni fogják és azok színhelyét Rómába teszik át, ahol a tárgyaló felek közelebbre ismét összeülnek.

— **Megállott a buzaszás és vezető gabonaföldjeink.** Rotterdamból jelentik: A vezető gabonaföldjeink hónapok óta tartott a buza ársése. A legújabb főszelejelentések szerint az ársés megállt.

— **Konjunktúra az amerikai vas- és acéliparban.** Newyorkból jelentik: Az amerikai vas- és acéliparban, továbbá az autógyártás terén tovább tart a javulás.

Amerika vámrétorziója a hadiadós államokkal szemben, Londonból jelentik: Amerika súlyos retorzióra készül azokkal az államokkal szemben, amelyek hadiadósságaikat nem fizették ki pontosan. Az amerikai kongresszus elé javaslatot kívánunk terjeszteni, amely háromszoros vámtételt állapít meg minden olyan állammal szemben, amely hátralékban van hadiadósságai törlesztésében. Beviteli tilalmat követelnek a franciaországi borokra is, hogy ezáltal még külön nyomást gyakorolhassanak Franciaországra is. Tovább folytatják a török-svájc kereskedelmi tárgyalásokat. Bernből jelentik: A török-svájc kereskedelmi tárgyalások nem szakadtak meg véglegesen.

SPORT

Szép, technikás játékkal egy győzelmet és egy eldöntetlent ért el a Telefon Club Kolozsváron

Telefon Club—Kolozsvár válogatott 2:2 (1:1, 1:1, 0:0)

Cluj-Kolozsvár, január 10. (Az Uj Kelet tud.) Jól sikerült külföldi turájáról visszajövet a Bukaresti Telefon Club jég-hokkij csapata két mérkőzést játszott Kolozsváron: kedden este a KKE pályán és szerdán délután a sétatéri nagypályán. A két mérkőzést — sajnos — csak kevés számú közönség nézte végig, ezt azonban nem az érdektelenség, hanem annak kell betudni, hogy a rendezőség csak az utolsó pillanatban gondoskodott az attrakció-számba menő mérkőzések publikálásáról.

A keddi esti mérkőzésen Kolozsvár válogatottja egyenlő ellenfelet tudott lenni a bukarestiekkel, bár tagadhatatlan, hogy technikájuk sokkal fejlettebb a kolozsváriakénál. A Telefon Club játékosai egyenlőleg kitűnő képességekkel rendelkeznek, gyorsak és ami a legnagyobb erénye a csapatoknak, a legtehetősebb helyzetekből is eltalálják a kaput — ha hozzájutnak. Változatos játék után az eredmény 2:2 (1:1, 1:1, 0:0) volt. A mérkőzés első szünetében Horosz Béla Románia műkorcsolyázó bajnoka csillogtatta tehetségét, míg a másodikban a Bojáci-Beke pár finom korcsolyakettese kötötte le a gyérszámú közönség figyelmét.

Telefon Club—Universitatea 3:0 (1:0, 2:0, 0:0)

Cluj-Kolozsvár, január 10. Szerdán délután a komplett Universitatea volt a bukarestiek ellenfele, Telefon Club támadásokkal indul a játék, amely már a 2. percben szabályos góllhoz juttatja a vendégeket, ezt azonban a „jóindulatú” szedőbíró nem inti le s a bíró nem adja meg a bukarestieknek nem csüggednek a meg-nemadott gól miatt és egyik szép támadást a másik után viszik le ellenfelük kapujához. 1:0-ás harmad után a másodikban fokozódik a vendégek irama, ami újabb két gólt eredményez. Az U-nak csak ritkán adódik gólhelyzete, ezt azonban a tömör bukaresti védelem mellett nehéz kihasználni. Gólnélküli utolsó harmad után 3:0-ás bukaresti győzelemmel végződik a mérkőzés, melyet dr. Hirsch Elemer bíró nem tudott a kezében tartani.

Haggibbor versenyzők sikerét hozta a gyulafehérvári országos asztalitenisz verseny

Alba Iulia Gyulafehérvár, január 10. (Az Uj Kelet tud.) A január 6—7-ji Mihai Viteazul és a Kereskedelmi Alkalmazottak által megrendezett országos asztali teniszverseny, dacára annak, hogy egy időben volt Temesváron az országos bajnoki verseny, a legnagyobb siker jegyében zajlott le. A versenyen a rendezők komplett gárdáján kívül Hunyad, Dicsőszentmárton, Nagyszombat, valamint Kolozsvár négy játékosa (közülük kettő a Haggibbor versenyzője) vettek részt.

Az országos verseny — melyet szép számú közönség nézett végig — a következő eredményekkel végződött:

Csapatverseny: 1. Kolozsvár komb.: Baumzweig Haggibbor, Hevesi Viktoria, Ridéji IKE, Klein Haggibbor, 2. Kereskedelmi Alk.: Paszternák I., Paszternák II., Klein, 3. Mihai Viteazul: Vincze, Vámos, József.

Férfi I. oszt.: 1. Baumzweig Haggibbor, 2. Ridéji IKE, 3. Seidenfeld Ker. Alk.
Férfi II. oszt.: 1. Ridéji IKE.

Férfi III. oszt.: 1. Paszternák Keresk. Alk.

Férfi páros: 1. Baumzweig Haggibbor—Ridéji IKE, 2. Klein Haggibbor—Hevesi Viktoria, 3. Paszternák—Goldner Ker. Alk.

Ifjúsági: 1. Baumzweig Haggibbor.

A versenyek megrendezéséért Seidenfeld Abrahám, Herskovits és Goldner a Keresk. Alk., Jurca és Codaut a Mihai Viteazul részéről illeti elismerés.

Románia asztalitenisz-bajnokságai

Temesvárról jelentik: Az országos asztali teniszbajnokság további eredményei a következők:

Női egyes: 1. Dr. Salamonné Hakoah, 2. Piso Baba Hakoah, 3. Lakatos CFR.

Ifjúsági egyes: 1. Glancz Hakoah, 2. Steiner II. NAC, 3. Erős Géza Haggibbor.
Női páros: 1. Piso—Lakatos, 2. Bildhauer—Lakatos CFR, 3. Hausler—Schäfer Kadima.

Férfi páros: 1. Albert—Grünwald, 2. Vladone—Pop Jonel Kolozsvár, 3. Ponta—Weiszfeller és Lakatos—Szednicsék CFR.

Vegyes páros: 1. Goldstein—Salamonné, 2. Albert—Piso, 3. Deme—Lakatos CFR.

Itt írjuk meg, hogy az asztalitenisz bajnokság temesvári versenyén a csapat verseny megnyerésével a Haggibbor csapat Románia asztalitenisz bajnoka lett.

Párizs, Hakoah Bécs—Red. Star Olimpique 2:2 (1:2).

Barcelona, Slavia Prága—FC Barcelona 3:2 (3:2).

Rabat, Viktoria Ziskov Prága—Olimpique Marocaine 2:1.

Meknes, Viktoria Ziskov—Észak Marokkó 4:2.

Nimes, Vienna Bécs—Slavia Prága 1:1.

— **Kieleződött Németország és Finnország között a kereskedelmi háború.** Berlinből jelentik: Ismeretes, hogy a német és a finn kereskedelmi szerződés lejárt. A szerződést nem újították meg és a két ország között késhagyre menő vámháború tört ki. Németország, hogy ipari termékeinek reputációját megőrizze, teljesen eltekint belsőli szűk ségleteinek kérdéséről. Megtiltotta a finnországi sajtó, vaj és tojás importját. Az importtilalom ellenként sújtja a bel földi fogyasztást, mert mint ismeretes, Németország minden olyan állammal szemben, amely bojkottálta a német ipart, bevezette ezt az importtilalmat.

— **Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy belmüködsük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával érhető el.**

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Megjelení!

Rettegetes Adolf

Megjelení!

tragikomikus eposza, illedelmes jambusokban, kellemes rövidséggel, melyben megvagyon énekelve a braunaj mázoló legény csodálatos pályafutása — a létra alsó fokától a kancellári székig.

Zsidóknak föltöbb javallva írta:

Salamon László

Egyszerre fog sírni és nevetni rajta!

Azonnal rendelje meg az Uj Kelet könyvtárával utján. Ára 20 lej és portó.

A rendő

Cluj-Kolozsvár (let tud.) A kedési bünygybe a Kolozsváron hallgatásával a temesvári nyomozást az azt akarja meg ták a pénzham esempészni a mis százdináro Schissel vallo

Egy ó

Ame

London, janu szerint előbb-ut lam kénytelen standardhoz, az dap mindamelle nek, hogy ez e zék. Az olesó v gitségére van elhelyezi a fel föld olesón tu tünezedése köv különösen Ame

A tavass

Né vá jes

Elnapoljál

London, janu a népszövetség Genibe Eden államtitkár is népszövetségi miniszter csak sán fog részt Londonba, ahol téseket készüli szreles kérdés pontjáról.

Egyidejű jel influenza a betegség nem

Sir Simon ge fog Henderson

Genfi híradá gi pénzügyi bí ria és Magyar tével foglalkoz ken. Egyidejű nek tartják, he

Dr. A. Mibash rendez (esetile mellett)

1. Purimj
2. Husvétj
3. Kiránd

Rendes me többi hajóin, Alexandria, Jé járatokat,

Jelentkezés Coltei I. etaj

A kolozsvári és temesvári rendőrségek nyomozása a dinárhamisítók ügyében

Temesváron letartóztattak egy vésnököt

Ciuj.Kolozsvár, január 10. (Az Uj Kelet tud.) A kedden leleplezett dinárhamisítási bűnyűben a rendőrségi nyomozás a Kolozsváron letartóztatott bűnözők kihallgatásával folyik tovább. Ugyanakkor a temesvári rendőrség is folytatja a nyomozást az ottani adatok alapján és azt akarja megállapítani, hogyan próbálták a pénzhamisítók Jugoszláviába átsempészni a Kolozsváron gyártott hamis százdinárosokat.

Schissel vallomása alapján a temesvári rendőrség eljuttatott Dickel János vésnököt, aki előbb rábeszélésére vett részt a hamisításban és segített a műszaki eszközök elkészítésénél a társaságnak. A temesvári rendőrség ma küldte Kolozsvárra az ott letartóztatottakat, hogy itt a leleplezés színhelyén ejtsék meg az összes szembeállításokat. Ezúttal fogják a bukaresti jugoszláv követségi megbízottjának közbejöttével megállapítani azt is, hogy milyen összegben károsították meg a hamisítók a jugoszláv államkincstárt.

Egy éven belül minden fontosabb állam visszatér az aranystandardhoz?

Amerikában újabb közmunkák következnek

London, január 10. A Financial News szerint előbb-utóbb minden fontosabb állam kénytelen lesz visszatérni az aranystandardhoz, az angolszász államok is. A lap mindamellett nem tartja valószínűnek, hogy ez egy éven belül bekövetkezzék. Az olesó valuták egyelőre nagy segítségére vannak az exportnak, amely elhelyezi a feleslegek egy részét. A külföld olesón tud vásárolni s a készletek tünetedése következtében könnyebb lesz különösen Amerikában a termelést is irá-

nyítani megfelelő ellenőrzés bevezetésével. Amerikában újabb közmunkák fognak következni rövidesen. A kormány nem fog dollárokat nyomtatni, hanem a közmunkák céljaira kölcsönveszi a nemzet pénzt. Növelni fogja ugyan az amerikai államadósságot, de munkát és forgalmat teremtenek s egy része adóban is vissza térül. Az év folyamán számolni kell 2-3 milliárd dollár értékű közmunka kiírásával Amerikában.

A tavasszal aláírják a Balkán-paktumot

Németország békülékeny választ fog adni a francia jegyzékre?

Henderson beteg. Sir John Simon Genfben utazik. Anglia megtorló gazdasági intézkedésekre készül Németország ellen

Elnapolják a leszerelési konferencia elnökségi ülését

London, január 10. Sir John Simon a népszövetségi ülészakára elkíséri Genfben Eden főpecsétör, volt külügyi államtitkár is, aki Angliának állandó népszövetségi fődélegátusa. A külügy miniszter csak a tanácsülés megnyitása fog résztvenni s utána visszatér Londonba, ahol a kormány fontos döntéseket készül hozni Angliának a leszerelés kérdésében elfoglatandó állás pontjáról. Egyidejű jelentés szerint Henderson influenzában ágyban fekvő beteg. A betegség nem súlyos természetű. Sir Simon genfi utja előtt tárgyalni fog Hendersonnal.

Genfi híradás szerint a népszövetségi pénzügyi bizottság Ausztria, Bulgária és Magyarország pénzügyi helyzeteivel foglalkozik bizalmasjellegű ülésen. Egyidejűleg Genfben valószínűnek tartják, hogy a leszerelési konferencia január 21-re kitűzött elnökségi ülését el fogják napolni. Róma, január 10. Mussolini hosszabb kihallgatáson fogadta De Chamberun római francia nagykövetet. Az eszmecsere a hatalmak között a leszerelés kérdésében folyó diplomáciai tárgyalás sok keretébe tartozott. A párizsi Information angol diplomáciai körökből azt az értesülést szerezte, hogy Németország a francia jegyzékre békülékeny választ fog adni. Berlinben még folyamatban van a francia memorandum tanulmányozása. A Daily Express szerint Anglia megtorló intézkedések lehetőségére tette figyelemre a német birodalmi kormányt arra az esetre, ha többszöri tiltakozása ellenére sem kapna kielégítő választ az angliai hitelezőkkel szemben életbe léptetett kamatosökkenés ügyében.

Ne panaszkodjon spanyolnátha, reuma, migrén miatt Szedjen

Rhodine

és a fájdalmak úgy elmúlnak, mintha letörölték volna őket

Rhodine kapható az ország összes gyógyszerüzében és drogeriáiban. Egy 20 tablettát tartalmazó alumínium tölcsér ára csak... Lej 26.— egy 4 tablettát tartalmazó alumínium tölcsér ára... Lej 5.50

AZ 'USINES DU RHONE' GYÁRTMÁNYA

Genf, január 10. A Journal de Geneve szerint a most Londonban érkezett Maximos görög külügyminiszter utja a hatalmak fővárosaiban teljes eredménnyel járt. A nagyhatalmak megadták hozzájárulásukat a Balkánegyezményhez, amely a jelenlegi határokat

egymásközötti elismertetését fogja tartalmazni. Bulgária még nem csatlakozott, mert nem hajlandó elismerni a statusquot. A résztvevő négy állam, Románia, Görögország, Jugoszlávia és Törökország a tavasz folyamán ünneplésesen fogják aláírni a paktumot.

Ujabb terrorcselekményeket követtek el az osztrák nemzeti szocialisták

Több nemzeti szocialista vezetőt lefogtak és a wöllersdorfi koncentrációs táborba szállították. Ujabb robbantó-kísérletek

Bécs, január 10. A belváros több pontján összesen négy papírműsár robbant. A tettesek ismeretlenek. Három nemzeti szocialista vezetőt elfogtak s tuszokul a wöllersdorfi táborba szállították őket. Bregenzben ismeretlen petárdát dobtak be a csendőrállomás egyik helyiségébe. Explóziója nyomán egy csendőr kezén súlyosan megsebesült. Valószínű, hogy legalább egyik kezét amputálni kell. A rendőrségi bíróság vizsgálatot folytat az ügyben. Emsben nemzeti szocialista tüntetések voltak. Milliárdnyi papíroszorongókészletet szórtak el az utcákon s horogkereszt alakú tüzeket gyújtottak. Ismeretlen tettesek a csendőrökre rázárták a kaszárnyájuk ajtaját, úgyhogy lakatot kellett hivatni a csendőrök szabad mozgásának és szolgálatellátásának biztosítására. Salzburgban a rendőrigazgatóság egyik melléklépcsőjén volt robbantó kísérlet, amely anyagi

kárt okozott. Több nemzeti szocialistát tuszokként lefogtak. Ezek már utban vannak Wöllersdorf felé. Ujabb jelentés szerint a megélenkülő nemzeti szocialista terrortevékenysége fokozódott — mint beavatott helyről jelentik — a kormánykörökben felmerült a Heimewehr-szervezet tagjainak rendfenntartó állami szolgálatba történő átvétele. Több Heimewehr vezető tárgyalat ebben a kérdésben s kijelentették a kormányfő felé, hogy készséggel bocsátják rendelkezésre a Heimewehrt abban az esetben, ha a segédrendőröket nemcsak a nemzeti szocialisták, hanem a baloldali megfélemlítésére is fel fogják használni. Több bécsi lap a büntetőbíráskodás reformját sürgeti abból a célból, hogy a terrorcselekmények elkövetői ellen súlyosabb büntetéseket szabhassanak ki a bíróságok.

Hogyan lesznek a kölcsönökből — ajándékok...

Károly király nyilatkozik egy francia újságíró előtt Románia gazdasági helyzetéről

Párizs, január 10. A Revue de deux Mondes újságjában érdekes cikk látott napvilágot Pierre Lyautey tollából. A francia újságíró december elején Szijonában járt, ahol Károly király hosszú audiencián fogadta.

Kezdetben — fűzi hozzá az uralkodó kijelentéséhez Lyautey — Románia kivételével feleslegesen élt, majd a következő fázisban a külföldről kapott kölcsönökből. Végül kölcsönöket kellett felvennie, hogy fizethesse tartozásait. Az ország a következő dilemma elé került: vagy kifizeti tisztviselőit, vagy megfizeti külföldi tartozásait. A hitlerista ultraprotekcionizmus megölte az ország külfölddel való kapcsolatát. A devizák megritkulnak. Bevezették az általános moratóriumot. A paraszt nem fizeti tartozásait és a hitelezők semmit sem kapnak adósaiktól. A külföldi hitelezőket rövidre tartogatják, hogy a fizetés be van szüntetve s így visszatér az ország a régi jókeleti hagyományokhoz: a külföldi kölcsönökből előbb-utóbb ajándékok lesznek. Lyautey a következőkben fejtegeti ezt.

„A király — írja Lyautey — alapos és szakértő expozé tartott nekem s csaknem kizárólag mezőgazdasági jellegű állam helyzetéről, amely elől a felvevő piacokat elzárták. Az a Románia, amely főleg exportjából élt, ma úgy szólva abszolút autarchiára kénytelen szorítkozni.

— A külkereskedelmi kapcsolatok lerodkálódtak, — mondja a király. Mindenkinek van valami elodnivalója és senki sem tud vásárolni. A parasztnak van mit ennie, talán túlságosan sok is, de ezzel a bőséggel együtt jár egy abszolút pénzhiány. A minap még Románia tekintélyes vásárló erőt képviselt. A polgárság mindent elköltött, amit csak keresett. A behozatal tekintélyes volt. A multban jelentős exportot bonyolítottunk le búzában és petróleumban. Ma, midőn a külföld már nem vásárol, az ország nem tudja magát elegendő devizával ellátni. Megfelelő külkereskedelem híján természetesen szenved a devizaszükségletek kielégítése is.

Rettenetes Adolf, Salamon László tragikomikus éposza. Ára 20 lej Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség beküldése mellett vagy utánvétellel.

„K E D E M”

Turisztikai és Utazási Iroda

Dr. A. Mibashan vezetése alatt. Tavasszal három nagyszabású palesztinai utazást rendez (esetleg Egyiptomba és Szíriába is) A. Mibashan dr. személyes vezetése mellett:

1. Purim kirándulás (Palesztina fővárosának karneváljára).
2. Husvét kirándulás.
3. Kirándulás a Keleti Árumintavására (ápr. 26-tól május 26-ig).

Rendez menetjártak a Dacia hajón, a Polonia óceánjárón és az utirány többi hajóján. „The Italian Palestine Line” Konstancából indít Istanbul, Pireus, Alexandria, Jaffa felé rendkívüli kedvező feltételek mellett irodánkön keresztül járatokat.

Jelentkezéseket már most elfogad a KEDEM utazási iroda Bucuresti, Str. Coltei 1., etaj 1. Telefon 321/60, valamint az országban levő összes fiókjai.

egy ent ért áron

szternák Keresk. weig Haggibbor Haggibbor—Hernák—Goldner

Haggibbor. éséért Seiden és Goldner a Dodaut a Mihai ismerés.

itennisz-gai

Az országos asztalitenisz-további eredménye

monné Hakoah. Lakatos CFR. Hakoah. 2. Hakoah. Haggibbor. Lakatos. 2. Bild-Hausler—Schäfer

Grünwald. 2. szvár. 3. Ponta. Szedjések

stein—Salamon. Dema—Lakatos

asztalitenisz-nyein a csapat a Haggibbor tennisz bajnoka

Red. Star Olim

FC Barce

Prága—Olimi

skov—Észak

avia Prága 1:1

ország és Finn adelmi háboru. retes, hogy a elmi szerződés újították meg s-hegyre menő ptország, hogy ációját meg beföldi szük Megtöltötte a ajás importját. e snjtja a bel int ismeretes. an államaj lta a német portálmat.

elő figyelmet. y bélműködés-ig a természeti viz használata.

a legjobb edő fertőző betegségek ellen

ajjelent!

el, melyben a — a létra

és portó.

Politikai merényletek és gyilkosságok

Anarchisták és politikai fanatikusok sorozatos véres gyilkosságai uralják az utolsó két évtized történelmét

A ma nap lezajlott színjai gyilkos merénylet teszi aktuális cikkünket, amely vissza idézni igyekszik az utóbbi két évtized politikai elemeinek fejegetéseit és terveit, amelyeknek nagyrésze — sajnos — teljesedésbe is ment.

A nagy háborút megelőző években különösen történtek gyilkos merényletek koronás és királyi házak tagjai ellen. Epea elegendő, ha utalunk II. Sándor orosz cárra, Szeurgius orosz nagyhercegre, Carlos királyra, Lajos porosz trónörökösre, I. György angol királyra, Karagyorgyevics Milán és feleségére, valamint Erzsébet királyné meggyilkolására.

Nem egy uralkodó csak súlyos sebülés árán menekült meg a biztos haláltól mint például I. Ferenc József és I. Vilmos német császár. Ezek az eseteken kívül szinte mind gyakrabban fordultak elő merényletek az exponált politikai vezetők, kormányelnökök ellen, amely gaztettek mögött leginkább anarchista állottak. Érdekes megjegyezni, hogy a királyi fők elleni merényletek éppen a világháborút lángalobantó kettős szarajevói gyilkossággal egyszerre megszaktak, nem is méltódtak meg azóta ilyen eset egyetlen egyszer sem. Az orosz cári család bestiális kivégzését ezekkel a merényletekkel nem lehet összefüggésbe hozni. Hogy a királyok és a királyi házak tagjai elleni merényletek ugyszólván teljesen megszűntek, az főleg az ugynevezett K. Szervezetnek a Kémelhárító osztály derekas munkájának tudható be.

A világháború alatt is sűrűn napvilágra kerültek különféle merényletek, azonban ezek kieszelői még ideje korán biztos lakat alá kerültek.

Igen érdekes ezek között az a merénylet, amit egy 1917-ben Németországból érkezett reudóri jelentés hozott napvilágra, akkor amikor a német császár Triestbe készült, — hogy ott Károly királyjal találkozza meglátogassa a fronton küzdő hadseregeket.

A berlini rendőrfőnökség jelentése szerint egy anarchista csoport éppen a császár Triestbe való megérkezése pillanatában merényletet tervezett ellene. Mintán a császár látogatás lemondása igen nagy nehézségekbe ütközött volna annál is inkább, mert arra I. Ferdinánd bolgár cár is bejelentette már megjelenését a helyzet megoldására végre is elhatározták, hogy a három királytalálkozó helyét Naberezina állomására helyezik át.

A találkozó természetesen le is folyt. Az est bealtával a közelben levő valamennyi lámpát eloltották és egész kis hadsereget rendeltek a felségek védelmére.

Azon a kísérteties estén a nabrezinai kis vasuti állomáson négy udvari vonat vesztetelt s ezekben a következők foglaltak helyet: Károly király, Zita királyné, Vilmos császár, Ferdinánd cár, Boris bolgár trónörökös, a jelenlegi bolgár király, Cyrill bolgár herceg, Miksa főherceg, továbbá Félix és René Bourbon-pármái hercegek, valamint két württembergi herceg, a hadseregek vezetői és az uralkodók magasrangú kísérő személyzete, amelyek egy külön kis sereget képeztek.

Elég volna elképzelnünk, mi történt volna akkor, ha erről a hármastalálkozóról egy anarchista csoport, vagy pláne egy ellenséges repülő tudomást szerzett volna és a közelbe látogatott volna. Az entrevne minden zavaró incidens nélkül lezajlott s elképzélhető, hogy milyen megkönnyebbülten sóhajtottak fel a magasrangú rendezők, amikor a négy udvari vonat elindult feléjük utasításával.

Károly exkirály környezete a volt magyar király svájci tartózkodása idején súlyos gondokkal küzdött, mert Károly idegenkedett a személyi biztonsága érdekében tett óvintézkedésektől. Így például nem egyszer megtörtént, hogy a király gyalog, minden kíséret nélkül elindult Montreux-be s ilyenkor osztrák menekültek és koldusok csak nem megröhamozták alapszámáért. A király környezetét az a tudat is aggasz-

totta, hogy éppen a pranginsi kastély kertje alatt húzódtott el az a csempész ut, amelyet politikai menekültek, így nők, kómekek, kalandorok és gazemberek százai állandóan csaknem megszállva tartottak.

1921-ben komoly veszély fenyegette Károly exkirály életét. A magyar kormány ugyanis hivatalos uton is értesítette a svájci szövetségi kormányt, hogy magyar és orosz bolsevisták egy csoportja, amelynek résztvevőit még is nevezte az átirat, gyilkos merénylet re készül a Hertensteinben időző Károly exkirály és családja ellen. A svájci kormány minden lehetőt megtett az uralkodó és családjának biztonsága érdekében, valóságos detektív és csendőrkordonnal vétette körül a kis várkastélyt, amely a királyi család lakóhelyéül szolgált s így történt meg azután az a nem mindennapi eset, hogy a királyi család és környezete erős rendőri és csendőri felügyelet mellett készített elő második s oly szerencsétlenül végződött restaurációs kísérletét, amely Magyarországon csaknem polgárháborúra vezetett.

A világháború alatt és az azutáni időkben különösen politikai vezetők és a gyilkos merényletek áldozatai. Ki ne emlékezne ezek között gróf Stürgkb osztrák miniszterelnök, gróf Tisza István, Ratheman német birodalmi kancellár, Venizelosz görög miniszterelnök, Radics István volt jugoszláv miniszter és horvát népevezér, Doumer francia köztársasági elnök, Nadir khán Afganisztán uralkodója, Dollfuss osztrák kancellár elleni merényletekre, amelyek az egy utolsó kivételével mind halálal végződtek.

Egyedül Mussolini olasz miniszterelnök ellen öt ízben kíséreltek meg merényletet tizesztendő kormányzása alatt. Legutoljára 1927-ben éppen a Valazzo Venezia erkélyén szónokolt, amikor egy antifascista nő rácélozva elsütötte revolverét. A golyó talált és Mussolini csupán a nyakában hordott kis amulettenek köszönhető életbenmaradását, mert a golyó ebben megakadt és csodával határos módon lepattant a miniszterelnökről...

Ennek az amulettenek egyébként különös kis története van, amit érdemes megjegyeznünk. Mussolini, mint az tudvalevő a világháború alatt mint altisz a olasz hadseregben szolgált s ezen nagy idő alatt családja odahaza Rómában a legnagyobb nélkülözések között élt. Fokozta ezt a nyomort az is, hogy még a legjobb ismerősök is elfordultak Mussolini otthonmaradt feleségétől, mert férje egyáltalán nem volt előtti rokonszenves akkori szélsőséges politikai magatartása miatt, amellyel szoros kapcsolatot tartott fenn az akkor Olaszországban igen nagy számban levő anarchistákkal.

Az otthonmaradt szerencsétlen asszony egy napon elindult a Vatikán felé s kihallgatásra jelentkezett a pápánál. A Szent Atya fogadta az eléje járuló asszonyt természetesen előzőleg informáltatta magát ennek helyzetéről és megtörtént az a csoda, hogy az anarchista ismert Mussolini feleségét idehaza a pápa állandó anyagi támogatásban részesítette. Ez idő alatt ajándékozta neki a pápa azt az amuletet, ami most a miniszterelnöknek szánt golyó utját elfordította.

Még sokáig folytathatnánk a merényletek felsorolását, amelyek hosszú listáján most az utolsó fejezete annak a színjáratú revolvergolyónak jutott, amely Duca miniszterelnök szépen ivelő politikai pályafutására tett pontot, éppen akkor, amikor a legnagyobb szűkösben elindult a nagy alkotmányosok göröngyös útján hazája szolgálatában.

Lakása

berendezésének

megvételénél le-
gyen ÓVATOS!!

Áldozzon
többet, de
vegyen jót!

Székely & Réti

BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Murez.
Fiókok: BUCURESTI—BRASOV

Péntek, január 12.

Bukarest, 6.15: Rádiózenekar, 7.10: Grammfón, 9: Filharmonikus hangv., Budapest, 1.30: Zenekari hangv., 5.30: Enekhangv., 36.0: Zongora, 7.30: Opera, Bécs, 7.35: Beethoven: Missa Solennis szimf., zenekari hangv., 10.05: Rádiózenekar.

Berlin, 7: Rádiózenekar, Heilsberg, 8.05: Szimf. hangv., München, 5.50: Dalok, Varsó, 8.15: Filharmonikus hangv., 10.40: Grammfón, Milánó, 9: Szimfonikus hangv., Róma, 8.40: Ének és zenekari hangv., Prága, 7.30: Strauss: Rózsavagó című operája.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyzari költésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt keresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbellyeg mellékelve van.

Frissen fejt, higiénikusan kezelt kóser tej kétszer naponta házhoz szállítva kapható. Cím megtudható: Jakab fű, szerjzetben Széchenyi út 36.

Hölgyek figyelmébe! Elsőrangú európai tanfolyamot rendez. — Érdeklődni főterti Újságkioszkban (nyilvános telefonállomás) délutánként 4—5-ig.

A tásznázzantój válm. és kereskedelmi műmalom eladó. A malom a vasútállomás mellett fekszik és köves útja van. Érdeklődni a helyszínen vagy Grünfeldnél Szántón.

Teljesen árva, intelligens izr. lány elmenne gyermekkel mellé nevelőnőnek. Esetleg hármilyen házimunkát elvégezt. Ajánlatokat „Falura is megyek” jellegre a kiadóba kér.

Előkelő nagy biztosító fixfizetésére és jutaléka munkatárs urakat és hölgyeket keres. Megkeresések „Biztos egzisztencia” jellegre a kiadóhivatalba küldendők.

Kelengyek készítése, függöny és egy terítő összeállítás, csipkebevarrás, párna montirozás, előrajzolás a legújabb minták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str. Baritru 16

Új hálóberendezés, körisfa, hét darab. ból, olcsón eladó. Str. Ilie Macelar (Zsák ucca) 12.

Zilahy Lajos: Valamit visz a víz. Új Zilahypropagandakötet, 57 lej egészvásban. Kapható az Új Kelet könyvostályában az összeg és portóköltés előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek este fél 8: Varázsfuvola, Vasárnap d. u 3: Carmen, Hétfő este fél 8: Rigoletto, Szerda este fél 8: Denevér.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Hétfő, kedd, szerda, csütörtök este fél 9: Aranyfű. (Hunyady Sándor 9 képből álló bűnügyi története. A Vig. színház legnagyobb sikerű újonsága a szerző személyes jelenlétével.)

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor: Hus a husomból. Megrendítő film, főszerepekben: Helene Chandler, Dorothy Patterson, David Manner. Következő műsor: Fehér apáca, főszerepekben: Clark Gable és Helene Hayes.

Megjelent Ch. N. Bialik

— a legnagyobb élő héber költő történelmi szövege a zsidó néphez:

Halacha és Agada

Dr. Kohányi Rezső magyar fordításában.

Ára 10 lej

Megrendelhető az Aviva-Bariszia Nőszijutjánál Cluj, Calea Regele Ferdinand 32. (II. emelet)

HIR

A kis

A franciák mindeztették az európai a kámpóskeresztes res katonai formációj nem pedig, ahogy szerencsétlen őket, a tjesztőinek.

Soha még plasztólódott a franciák a Francois Poncet és cet tudvalevőleg Berlinben, aki pár visszaérkezett álló irattáskájában azza ságu jegyzékkel, amely választól Hívonatkozó indítván.

A diplomáciai ismeretesen mentes és vámvizsgálat tudja ezt és még minden vámtiszte tartozó minden tisz Poncet nyilván na amikor a határon előt rohamosztar nek parancsnokva nek, hogy minden átvizsgáljon. A tjtakozott diplomá tése ellen, a rob mégis arra kényss bó kizsáljon. A minden börtöndöt dolgát elvégezte, ruhaneműket ott vet sofőre segítés sajátkezűleg rendt gyászát. Megérke volt, hogy panasz hiatalmál. Neut nagy megdöbbenés ről, mely a franc boesánatot kért s egért.

A nagy megdöb kel csökkenteni a követ sérelme rádbbent arra, ható bizonyíték kámpóskeresztesel még a katonáinak követelnek magul

Ime egy kis v a világpolitikába.

— Ejjel három redes évi bálót intézkedéseikhez még hozzá: azo jövetelt, Te Deségben lakodaló rábbá bált, este nek rendezni, öt pont előtt kötele állított kérvény ség politikai kérvény felbél csak két lejes. A kérvényben neve hány órá mi célból rendez Előadások, este csak éjfélig tó bálók záróját.

— Halála megölt kapitán Párizsból jelent Fezben halála vü katonát, aki feleségét és 12 hadbíroság tárg hétérai tanácsk itéletet, amely gyilkos katonát

— A kolozsva heti teáját vas tartja a Palace

— Ferenczy Zilahon. Szomb deklóddással vár a zilahiaknak. népdalok és ba vésznoje, egész a zilahi közöns mann Rezső, a séri, aki a m szerepel. Ady lahról írják — a szombati, rit est elé.

HIREK

A kis véletlen

A franciák minden alkalommal figyelmestették az európai közvéleményt, hogy a kámpóskeresztes alakulatokat fegyveres katonai formációknak kell tekinteni, nem pedig, ahogy Hitlerék feltűntetni szeretnék őket, a párt ártatlan madár-ijesztőinek.

Soha még plasztikusabban nem igazoltott a franciák állítása, mint legutóbb Francois Poncet esetében. Francois Poncet tudvalegleg Franciaország követe Berlinben, aki pár nap előtt hazájából visszatérkezett állomáshelyére, Berlinbe, irattáskájában azzal a történeti fontosságú jegyzékkel, amelyben a francia kormány választott Hitlernek a leszerelésre vonatkozó indítványára.

A diplomáciai személyek podgyászai ismeretesen mentesek mindenféle rendőri és vámvizsgálat alól. Minden gyermek tudja ezt és még inkább tudnia kell minden vámtisztnek és a határőrséghez tartozó minden tisztviselőnek. Francois Poncet nyilván nagyon meglepődhetett, amikor a határon túl valahol Frankfurt előtt rohamosztag tartóztatta fel, amelynek parancsnoka kijelentette utasítása van, hogy minden Párizsból érkező autót átvizsgáljon. A követ felháborodottan tiltakozott diplomáciai jogainak megsértése ellen, a rohamosztag parancsnoka mégis arra kényszerítette, hogy kocsijából kiszálljon. A terrorista kinyitott minden bőröndöt és utitáskát és miután dolgát elvégezte, a szétszórta poggyászt s ruháit elhagyta az uton. A követ sofőre segítségével kénytelen volt sajátkezüleg rendbeszedni szétszórta poggyászt. Megérkezése után első dolga volt, hogy panaszát emelt a német külügyi hivatalnál. Neurath külügyminiszter nagy megdöbbenéssel értesült a sérelemtől, mely a francia diplomatát érte és becsánait kért a kellemetlen véletlenségért.

A nagy megdöbbenést természetesen le kell csökkenteni a maga értékére. Nem a követ sérelme fájhatott neki, hanem rádőbbsent arra, hogy immár kézzelfogható bizonyíték van amellett, hogy a kámpóskeresztesek erőszakoskodásai még a katonáknál is nagyobb „jogokat” követelnek maguknak.

Ime egy kis „véletlen”, ami belejátszik a világpolitikába.

— *Ejtel három óráig engedélyezik a rendes évi bálakat. Az ostromállapot intézkedéseire a következőket fűzték még hozzá: azok, akik gyűlést, összejöttet, Te Deumot, nyilvános helyi ségben lakodalnyt és keresztelést, továbbá bált, estélyt, matiné-t stb-t akar nak rendezni, öt nappal a körösés időpont előtt kötelesek két példányban kiállított kérvényt benyújtani a rendőrség politikai ügyosztályához. Az egyik kérvény felbontandó, a második csak két lejes repülőbélyeg szűrtésére. A kérvényben feltüntetendő a helyiség neve hány órától hány óráig tart és mi célból rendezik a kérdéses eseményt. Előadások, estélyek és műsoros estek csak éjjeliig tarthatók. A rendes évi bálak záróráját 3 óráig engedélyezik.*

— Halálra ítélték egy katonát, aki megölte kapitánya feleségét és kislányát. Párizsból jelentik: Marokkó fővárosában Fezben halálra ítélték egy Del Baran nevű katonát, aki meggyilkolta kapitánya feleségét és 12 éves kislányát. Az ottani hadbírósg tárgyalta az ügyet. Mintegy hetórai tanácskozás után kihirdették az ítéletet, amely szerint halálra ítélik a gyilkos katonát.

— A kolozsvári Zsidó Nőegylet rendes heti teáját vasárnap délután 5 órakor tartja a Palace kávéházban.

— Ferenczy Zsizi dal és balladaestje Zilahon, Szombaton, e hó 13-án nagy érdeklődéssel várt művészi eseménye lesz a zilahiaknak. Ferenczy Zsizi, a székely népdalok és balladák kivételes előadóművésznője, egész estét betöltő műsorral lép a zilahi közönség elé. Énekszámait Zsizs-mann Rezső, a kitűnő zongoraművész kíséri, aki a műsoron önálló számmal is szerepel. Ady Endre városa — mint Zilahról írják — lelkes várakozással tekint a szombati, ritka élvezetet ígérő művészeszt elé.

— A kolozsvári zsidó iparosok vigalmi bizottsága folyó hó 14-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagy műsoros teadélután rendez a Regal kávéház nagy termében. Tekintettel a jótékony célra, a hölgybizottság mindent meg tett, hogy a nagyszabású teadélutánon mindenki a gyon kellemesen szórakozhasson. Kérünk mindenkit, hogy okvetlen jöjjön el.

A Hölgybizottság.

— A robogó vonat elütött egy gyermekkel teli autókárt. Londonból jelentik: Az amerikai Missisipi államban levő Pass field közelében egy gyermekkel telt autókár akart áthaladni a vasuti sínen. Az autó vezetője nem vette észre, hogy a kanyarodóból teljes sebességgel közeledik egy express vonat. A mozdonyvezető az utolsó pillanatban vette észre az autókárt, de minden erőfeszítése ellenére sem tudta megállítani a teljes sebességgel száguldó mozdonyt. A mozdony elkapta az autókárt és hosszú távlaton maga után hureolta. Az autókár pozdorjává tört, a gyermekek közül kettő a helyszínen meghalt, míg huszat életveszélyes állapotban az express szállított be a közeli városka kórházába.

— Eljegyzés. Csengeri Hajnalka Szilágyosmlyó és Simon Lajos Petrozsény (Valea lui Mihai) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Régi bünei leplezték le egy kolozsvári vendéglőst. Érdekes bűnügyben fogantatosított tegnap letartóztatást a kolozsvári rendőrség. Letartóztatották Siklody Lajos vendéglőst, aki éveken keresztül a Stea textilárucég szolgája volt. Siklody alkalmazása egész ideje alatt lopkodta a selyemárut a Stea cégtől, ahonnan aztán kilépett, anélkül, hogy főnökei az üzelmek észrevették volna. Siklody aztán az állomás környékén vendéglőt bérlet. A lopott árúkat folyton eladogatta. Most aztán rajtaesett, mert a lopott árut felismerték és Siklody ellen feljelentés ment a rendőrséghez, mely elrendelte letartóztatását. A lopott árúk értéke 70 ezer lej körül mozog.

— Egy csecsemőt választottak meg a dalai dáma utódjául. Londonból jelentik: A tibeti Lhasából jelentik, hogy a lámák kollégiuma egy csecsemőt választott ki az elhalt dalai dáma utódjává, aki abban az órában született, amelyben elődje elhunyt. A tibetiek hite szerint az elhalt szelleme átszállott az újszülöttbe, aki Buddha 14-ik megtestesülése. A gyermek felnövekedéséig lámákból álló bizottság fogja kormányozni Tibetet.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, hálizgalmat, gyomorérget, mellszorulást vagy szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a Ferenc József viz remek természetalkotta hashajtó.

— Az érzések zűrzavara. Stefan Zweignek a világirodalom egyik legnagyobb élő alakjának műve, amely három regényből áll: Az érzések zűrzavara, Huszonnégy óra egy asszony életéből, Egy szív pusztulása. A három regény a lélekemelő irodalom három remekműve a legmerészebb emberi problémák legművészebb megoldása. A könyv ára eddig fűzve 150 lej, köve 225 lej volt, most propagandakiadásban fűzve 60 lej, köve 80 lej LEPCAGÉ-nál Kolozsvár, vagy minden könyvkereskedésben. Kérje a Franklín propaganda kiadások (Sinclair Lewis, La. gerlöf, Galsworthy) jegyzékét.

— A svéd kormány február folyamán terjeszti be a parlament elé a sterilizációs javaslatot. Stokholmból jelentik: A svéd kormány február folyamán terjeszti be a parlament elé a több, mint egy évtizeden át készült sterilizációs javaslatot, melynek intézkedései ki fognak terjedni az öröklékény betegek sterilizációján kívül a szellemileg alacsonyabbrendűek sterilizálására is. A javaslat ugy intézkedik, hogy a kötelező sterilizálást csak kivételes esetekben szabad mellőzni, de az illető egyént ez esetben is zárt intézetben kell elhelyezni.

Energia

hiánya megakadályozza

munkája végzésében, elcsüggeszti...

Stános nő teszi fel a kérdést: „hogyan táplálkozzam megjellem, anélkül, hogy alakomat és egészségemet veszélyeztetném?” A válasz:

OVOMALTINE.

Akár irodában, akár otthon dolgozik, energiára van szüksége. Számos energiaforrás létezik, de a legfontosabb közöttük az étkezés és az alvás. 54 országban, az asszonyok ezrei — akár tisztviselők, akár csak a háztartással foglalkoznak — oldották meg ezt a problémát. Lefekvés előtt egy csésze Ovomaltint isznak, ezt a nagyszerű svájci italt, amely teljes értékű tápszer, kellemes ízű, energiát ad, új erőt, egészséget és ugyanakkor a legjobb altatószer, anélkül, hogy bódító lenne. Akik hamar elfáradnak, akik erőtlenekek, akik legyengültek, okvetlenül igyanak Ovomaltint.

Ára: Lei 50.—, 98.—, 175.—, 320.—

OVOMALTINE

Dr. Wander Rt. készítménye

— A svájci szocialisták a fegyverkezés mellett, Bernből jelentik: A svájci szocialista párt eddig mindig a katonai kiadások ellen szavazott. A párt most változtatott álláspontján és elvi deklarációban a következőket szegezi le: „A szocialista párt továbbra is ellensége a militarizmusnak és a háborúnak. Am a fasizmus aláássa az általános jogelveket. Ha tehát Svájc szabadságát és jogait a fasizmus belső ténykedései veszélyeztetnék, akkor a svájci szocialista párt a proletár osztály érdekében jogosultnak tartaná, hogy fegyveres erőre támaszkodjék.

— Eljegyzés. Frank Olyt Veliki Beskeréről (Jugoszlávia) eljegyezte Deutsch Vilmos Temesvárról. Minden külön értesítés helyett.

— Két óráig meghosszabbították a klubok záróráját. A hadtestparancsnokság engedélye alapján a klubok záróráját Kolozsváron is meghosszabbították. Így az újságíróklub esütörtöki hangversenye után már két óráig szórakozhat a közönség.

— Traurig Gizi énekel az újságíróklub esütörtöki hangversenyén. Az újságíróklub esütörtöki hangversenysozozatán ezuttal Traurig Gizi a koncertközönség előtt régen nem szerepelt fiatal koloratura énekesnő fog énekelni. Traurig Gizi a kolozsvári művészgárda egyik legtehetségesebb tagja, akinek fellépte kedves csomage lesz a klub közönsége számára. Traurig Gizi műsorán operaáriák és dalok szerepelnek.

— Feljes gözjei indult meg Németer szágban az üldözés a katolikus papság ellen. Stuttgartból jelentik: A politikai rendőrség letartóztatott két katolikus papot és a kuhbergi védőőrizetes táborba szállította őket. Illetékes helyen kijelentették, hogy a rendőrség „a lelkesek politikai tevékenysége következtében folyton növekvő izgalom” miatt kényszerült a körülmények gondos mérlegelése után, kényszerrendszabályokra. Mint katolikus papok politikai izgatásának példaira, a következőkre mutatnak rá. Egy pap hat müncheni kommunista kivégzése alkalmából misét celebrált és a gondjára bízott gyermekekkel ezekről a kivégzésekről vitatkozott a hittan óra alatt. Egy másik a szószékéről becsmerelte a horogkeresztes mozgalmat. Egy harmadik pedig azon a napon, amikor az egész világ Hitler kancellár beszédét hallgatta, legényegyleti halaszthatatlanul fontos napirenddel ülésre hívta össze és így akadályozta meg a kancellár beszédének meghallgatását.

1712 hasábas új lexikon. A Genius egy kötetes új lexikon a könyvkiadás csodája. A legújabb adatokkal kibővített hatalmás kötet 1712 hasáb, 800 kép, 32 melléklet, remek nyersvászonkötésben, az összes emberi ismeretek tárháza. Az új Genius Lexikon most 108 lej. Kapható az Új Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség beklüdsével vagy utánvét.

Magyar Színház

Ma bucsuelodás

Az aranyifju

Hunyadi Sándor óriási sikert aratott 9 képből álló bűnügyi története. Főszereplők: Ligeti Margit, Bárdi Teréz, L. Vass Piri, Hunyadiné Juci, Tóth Elek, Kovács György, Tompa Béla, Balázs Samu, Forgács, Tompa Sándor, Pujnai Sándor.

Mindenki nézze meg!

Óriási siker!

UJ KELET Legújabb hírek

Staviskyt nem lőtték agyon, hanem tényleg öngyilkos lett

A jobboldali francia sajtó Chautemps miniszterelnök letartóztatását követeli a Stavisky-ügyben

Csendőrök őrzik a szélhámós fezőr ravatalát. Csak napok múlva adják ki a fezőr felboncolásáról szóló jegyzőkönyvet

Tömegtüntetés volt Párizsban a kormány ellen

Kedden délután Chamonixban két orvos felboncolta az öngyilkos Stavisky holttestét. A boncolás megállapításai szerint a fezőr minden kétséget kizárólag öngyilkos lett. Néhány óra múlva elkészült az elhunyt bankár ravatala. Hat francia csendőr áll a katalok mellett a halottas szobába belépni csak vizsgálóbíró engedélyvel lehet. Ma reggel Staviskynek felesége is jelentkezett a chamoni hatóságoknál és engedélyt kért férje ravatalának meglátogatására. A hatóságok megadták az engedélyt.

Tegnap délután folyamán abban a vilámban, ahol a bankár a letartóztatás előtt a halálba menekült, a vizsgálóbíró és a párizsi rendőrség detektívjei házkutatást tartottak. Egyik páncélszekrényben megtalálták Stavisky végrendeletét.

Ebben a bankár feleségét jelöli meg általános örökösének.

Vannak a végrendeletben olyan kitételek is, amelyek arra engednek következtetni, hogy a világ egyik legnagyobb szélhámosa nem akart börtönbe kerülni s a fogság helyett inkább a halált választotta.

Az öngyilkossá lett szélhámós bankár holttestének boncolásáról felvett jegyzőkönyvet hír szerint csak napok múlva fogják közzétenni.

Az a végrendeletet, amelyet Staviskyval megtaláltak, felbontatlanul eljuttatták Bayonneba a vizsgálóbíróhoz, aki a vizsgálatot a visszaélések ügyében vezeti.

Párizsban a visszaélések ügyében letartóztatták az Empire színház igazgatóját.

akinek színházánál Stavisky érdekeltségét vállalt s akinek színházvezetési célokra jelentős összeget bocsátott rendelkezésére.

Vád a párizsi rendőrség ellen

A párizsi lapok igen feltűnően tartják, hogy a rendőrség kezdettől fogva pontosan tudta, hogy a szélhámós merre van és mégsem kerítették elő éle. December 25-ig visszamenően Stavisky Sacha minden lépését ismerték. December 25-én történt, hogy Stavisky közölte bizalmi üzletbarátjával és a jelek szerint büntetésével, Hayotte színigazgatóval, hogy elveszett embernek tartja magát. A színigazgató még 26-án és 27-én is találkozott Staviskyvel, aki 28-án a Volonté egyik szerkesztőjével, Henry Vaux 38 éves újságíróval s annak Lucette Albetas nevű barátnőjével autón Párizs környékére ment.

Letartóztatták a Midi szerkesztőjét

Mialatt Chamonixban az izgalmas események lejátszódtak, Párizsban a vizsgálóbíró szobájában másik szenzációs fordulat történt. Órákig tartó drámai lefolyás vizsgálat után a vizsgálóbíró elrendelte Pierre Darius főszerkesztő, a Midi és a Bec et Ongles című lapok tulajdonosának letartóztatását. A vizsgálóbíró megállapította, hogy órák óta Darius 1932-ben élesen támadta a bayonnei zálogkölcsön intézet üzleteit és Stavisky működését.

Ezek a támadások később váratlanul abbamaradtak s minik most megállapították, a támadásokat a főszerkesztő azért hagyta abba, mert közben Dubarry, a Volonté főszerkesztője összehozta őt Staviskyvel, aki nagyobb pénzszegekkel elhallgattatta őt.

Darius főszerkesztő ezután nemcsak hallgatót, hanem propagandát is csinált Stavisky üzleteinek, sőt ő maga is üzletártsa lett a fezőrkirálynak.

A vizsgálóbíró újból beidézte egyelőre tanúként Dubarry-t, a Volonté főszerkesztőjét, bizonyosra veszik azonban, hogy a kihallgatás után Dubarry főszerkesztőt a vizsgálóbíró letartóztatja. Az a vád ellene, hogy tudott Stavisky szélhámosságairól és a főszerkesztő volt az, aki összehozta Staviskyt Dalimier miniszterrel és a minisztert rávette arra, hogy a fezőrkirálynak ajánlólevelet adjon, amellyel az ügynők a biztosítótársaságokat rávették arra, hogy jegyezzenek a bayonnei Credit Municipal kötvényeiből.

Igazolásra szólították fel a radikálpárti képviselőket

Párizs, január 10. A törvényhozás radikálpárti frakció ülést tartottak, melynek során igazolásra szólították fel azokat a törvényhozókat, akiknek nevét a lapok a bayonnei botrányval kapcsolatban megemlítették.

A megvádoltak azzal védekeztek, hogy kizárólag ügyvédi minőségben volt kapcsolatuk az ügyben szereplőkkel.

A pártfrakciók azt a határozatot hozták,

hogy teljes mértékben helyeslik a kormány álláspontját és erőlyes megtorló intézkedéseket követelnek mindazok ellen, akik eltértek a becsület és a kötelesség útjáról.

A jobboldal munkában

Tegnap este Párizsban jobboldali csoportok tömegtüntetést rendeztek az igazságügyi palota előtt az uralmon lévő radikális baloldal ellen. Karhatalomnak kellett közbelépnie s így sikerült helyreállítani az uca rendjét.

A jobboldali sajtó tovább támadja a Stavisky-üggyel kapcsolatban a Chautemps kormányt. A Midi felveti a kérdést, hogy a miniszterelnököt mikor fogják már letartóztatni. A lap plakátjain is ugyanezen kérdés szerepel. A Liberté szerinti Chautemps magántikára is teljes mértékben kompromittálva van a botrányban. Nagy összegeket kapott a szélhámós Staviskytól s ennek ellenértékeképpen a belügyminisztérium hivatalos levél papírján ajánlotta Staviski vállalkozásait hatóságoknak és magánszemélyeknek.

Az amerikai kormány éles állásfoglalása a hillerista melódusok ellen

A hillerista barbárizmussal szemben még Amerika sem maradhat közömbös — mondja Borah szenátor

Newyork, január 10. Borah szenátor igen érdekes expozé tartott a minap a külügyi tanács előtt. Mindenekelőtt is ki jelentette Borah, hogy Amerika továbbra is távol akarja tartani magát az európai politika kontroverziáiba való beavatkozásról. Ezzel szemben nem hive a gazdasági és pénzügyi téren való elzárkózásnak, mint ahogyan Amerika továbbra is részt kér magának az egyetemes emberi akciókban való részvételből.

Borah ezután élesen támadta azokat a mozgalmakat, amelyek hillerista tendenciát öltenek magukra és rámutatott arra, hogy ez a politika az egyéni szabadság jogok utolsó maradvékait is megsemmisítteti fenyegetik. Borah energikusan elítélte a hilleristák ténykedését és tiltakozott az ellen, hogy más politikai véleményen lévő vagy másvallású egyének tömegeit vessék börtönbe és tegyék ki a legkülönbözőbb tortúráknak. — Ilyen akciókkal szemben — mondotta a szenátor — nem maradhat közömbös még Amerika sem.

ejtől öltenek magukra és rámutatott arra, hogy ez a politika az egyéni szabadság jogok utolsó maradvékait is megsemmisítteti fenyegetik. Borah energikusan elítélte a hilleristák ténykedését és tiltakozott az ellen, hogy más politikai véleményen lévő vagy másvallású egyének tömegeit vessék börtönbe és tegyék ki a legkülönbözőbb tortúráknak. — Ilyen akciókkal szemben — mondotta a szenátor — nem maradhat közömbös még Amerika sem.

Kivégezték Van der Lubbet

Göring beszéde előzte meg a kivégzést

Berlin, január 10. A szomorú emlékeztető Reichstag-per utolsó felvonása szerda reggel játszódott le a lipsei fő ház udvarán, ahol a kora reggeli órákban gyanús sietséggel végrehajtották a Van der Lubbéra kimondott halálos ítéletet.

A teljesen megtört és a fogság alatt mesterségesen apatikussá preparált Van der Lubbe az ítélet végrehajtása előtt is teljesen apatikusan viselkedett. Az ítélet végrehajtásánál csak kevés többnyire hivatalos személy volt jelen. Van der Lubbet az ítélet felolvasása után a hóhér durván megragadta, térdre kényszerítette, majd egyetlen bárd csapással kivégezte.

Van der Lubbe tehát, minden kétségelmi intervenció ellenére, nincs többé az élők sorában és ezzel annak le

bé az élők sorában és ezzel annak lehatósága is megszűnt, hogy ez a szerepcséltlen, zavarosfejű holland fiatalember valaha is elmondhassa az igazságot arról, hogy kik és milyen cézzal, milyen ígéretekkel vették rá a Reichstag palotájának felgyújtására. A Bar na Könyv és a külföldön megjelent számos dokumentum bizonyítja a szerint Van der Lubbet a nemzeti szocialisták vették rá a Reichstag felgyújtására. A korlátozott értelmű fiatalember tudvalelvőleg azért vállalkozott erre a rémtettre, mert anyagi és erkölcsi természetű ígéretekkel kapott a náciaktól.

A náciok viszont azért igyekeztek éppen Van der Lubbet megkönyözteni, mert kapóra jött, hogy valamikor a holland kommunista párt tagja volt és

Németországban is kifejtett kommunista párttevékenységet.

Van der Lubbe az ígéretek fejében végrehajtotta a reártó feladatot. Megbízói azonban, — a nácierkölcsöknek megfelelően — nemhogy megjutalmazták volna, hanem ellenkezőleg: halálra ítélték és ma ki is végezték.

Lubbe kivégzését megelőzőleg tegnap este az összes német rádiók közve titették a beszédét, amelyet Göring tartott Berlijnben, több ezer náci előtt erről a kérdésről. Göring a szokásos frázisok kíséretében ismertette a per tárgyalását, rámutatva arra, hogy a gyújtogatási kísérlet nem volt egyéb, mint a kommunistáknak egy utolsó próbálkozása a diadalmasan előretörő nemzeti szocializmussal szemben. Ezután Göring hosszasan indokolta meg, hogy miért kell Van der Lubbénak a gyújtogatásból kifolyólag meghalnia.

Göring hazugságokkal, rágalomokkal tarkított beszédében egyetlen szóval sem emlekezett meg arról, hogy a nemzetközi pártatlan közvélemény és a Londoni ad-hoc bíróság minden kétséget kizárólag bebizonyította, hogy a gyújtogatást nem a kommunisták, hanem a nemzeti szocialisták hajtották végre, mert csak így juthattak egy olyan ürügyhöz, amely lehetővé tette számukra a weimari alkotmány felrobbantását és Németországnak a nemzeti szocializmus barbarizmusába való letaszítását.

A kivégzéssel egyidejűleg arról nem érkezett hír, hogy Torglert, a Reichstagper másik, jogerősen felmentett vádlottját szabadlábra helyezték volna.

Hat nagy amerikai vízirepülőgép csendes-óceáni repülésre startolt.

Newyork, január 10. Hat nagy amerikai vízirepülőgép a kaliforniai San Diego flottabázisról kiindulva San Francisco-át csendes-tengeri óceánrepülésre startolt. Első leszállási helyük az óceánrepülés befejezése után Hawaii lesz. A további utvonalat titokban tartják, de igen valószínű, hogy a hat gép megkísérel egy világkörüli légi ut együttes abszolválását.

Husz tengerésztestet vádlottja van a várnai kommunista monstre-pernek

Szofia, január 10. Várnában kommunista monstre-per folyik a katonai bíróság előtt, amelynek mintegy hatvan vádlottja közül több mint husz tengerésztestet. Azzal vádolják a per vádlottjait, hogy a bolgár haditengerészetben sejtrendszert igyekeztek meghonosítani és hogy rádió útján összeköttetést tartottak fenn Odesszával.

Az ügyész az államvédelmi törvény alapján husz vádlott ellen halálbüntetés kimondását kérte.

Január 23-án tárgyalja a semmitőszék a Zeletzky-pört

Bucuresti-Bukarest, január 10. A II. hadtest hadbírósa ma a legfelsőbb katonai bírósághoz küldte a griveai pör aktáit s valószínű, hogy rövidesen megállapítják a tárgyalás időpontját.

Ami a Zeletzky-perrel illeti, a legfelsőbb katonai bíróság a semmitőszékhez terjesztett fel az ügyben hozott határozatát, valamint a per iratait. A semmitőszék január 23-án tüzte ki a tárgyalást.

Anglia nagyarányú légi fegyverkezésbe kezdett

London, január 10. Az Evening News értesülése szerint Anglia az év folyamán 95 új katonai repülőgépet rendel. A lap kevesebb a légi flotta fejlesztésének tempóját. Egyidejű jelentés szerint a távolkeleti angol flottaparancsnokok értekezletét január közepére Singaporba összehívták.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó és nyomda Csalj-Könyvtár, Szada Baró (Pop (v. Buzsagi) 10. Telefon: 222)

Cenzurat

Tára postai díjlatite fu num. No. 224.713-929

Dr. Baron L. Pop Telefon: 9-77. El. Havonta 110, neg. évre 100, egészséves. Földre: Havonta félre 6, egészséves. KÉLET az er. szidóság egyetlen. kéink utányomára. rás megjelöléséve

Február ele

Titu régi

Dobrescu f

Bucuresti-Bukarest Uj Kelet tud.) Titulescu, hogy el kormány külügy. tiz nap alatt a l. keltek szárnyra. külföldön is Tit. kapcsolatban s a. annyi látszott b. eu bizonyos felt. u kormányba val. hogy Titulescu. és mint a kormá. tette az esküt, a. ni, hogy a küll. masztott követel. nyertek.

Titulescu

Titulescunak a lépése mindenes. mány konzolidá. Romániában, de. mértékadó körök. tudomásul, hogy. nem vonult viss. hanem résztvesz. kában, amely m. Ugy látszik, ho. nök is Titulescu. fejezettnek a k. mert mára kéte. földi, mint a b. sajt, hogy nyik. mány programj. Az. ny.

Titulescu eg. után rövid nyi. resti sajtó kép. — Dacának.

la után beköve. mai nappal ves. tak bizonyos in. rendet minden. sítják, Román. nyugalmat és b. cionalista is. A. ni fogom a m. abballagytam.

A bukaresti. nek ezt a lako. magvarázza, h. az általa kért. rezsim likvidá. tette a kileng. megjelenő Ro. valevőleg a. lapja, Titules. belépéséről a.

A felt.

„Halljuk, h. u sziguranca. u esendörtáb. cut, a király r. hónapig terjed. tak és ugyana. tet udvari mi. E lakonik. állapítani, va. cu kívánságai. sülték. Mi m. Titulescunak. juk magunkna. ismerni fogju. óra eseménye